

Bulgaristan / Plovdiv Müzik ve Dans Akademisi İle Yapılan Bilimsel Sanatsal İşbirliği İnceleme Araştırma Çalışması

İsmail BOZKAYA*

ÖZET

Üniversiteler bilimsel özelliğe sahip, üst düzeyde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma ve yayın yapan yüksek öğretim kurumlarıdır. Bu doğrultuda, gerek yurt içi gerekse yurt dışı, kendi alanlarında eğitim veren kuruluşlar ile iş birliği yapar, kimi projeleri birlikte yürütür, bilimsel ve sanatsal etkinlikler düzenlerler. Nitekim Uludağ Üniversitesi 1992-1998 yılları arasında 19 yabancı üniversite ve/veya kuruluşlar ile bilimsel ve akademik işbirliği etkinliğinde bulunmuştur.

Bu çalışmada, U.Ü. Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nın, 22-26 Şubat 2000 tarihinde Bulgaristan/Plovdiv Müzik ve Dans Akademisi'nde yaptığı bilimsel-sanatsal işbirliği çalışması değerlendirilecek ve sonuçları üzerinde durulacaktır.

Anahtar sözcükler: bilim, sanat, işbirliği

ABSTRACT

Universities, which have got scientific autonomies, train their students in high levels and make scientific searches and publication, are high institutions. In this way they make relationships with the other universities in the same branch, do some projects together and arrange scientific and artistic activities in their country and foreign countries. For this reason Uludağ University made scientific and academic relationships with 19 foreign universities and institutions in between 1992 and 1998 years.

The Music Department of Educational Faculty of Uludağ University visited the Music and Dance Academy of Plovdiv / Bulgaria in between 22-

* Doç. , U.Ü. Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Öğretim Üyesi

26 February 2000 and observed its scientific and artistic activities. In this study this observation was appraised for scientific and artistic relationship.

Key words: science, art, relationship

GİRİŞ

Uludağ Üniversitesi Rektörlüğü Fakülte Dekanlıklarına ve Yükseköğretim Müdürlüklerine gönderdiği 05.01.1999 tarih ve 020/147 sayılı yazıda, ekinde verilen 19 yabancı üniversite ve/veya kuruluş ile 1992-1998 yılları arasında bilimsel ve akademik işbirliği faaliyetinde bulunduğunu, kimileri ile protokol imzalandığını, kimileri ile de görüşmelerin devam ettiğini bildirmiş ve ilgilileri bilgilendirmiştir¹. Bu yazının ekinde verilen üniversite ve/veya kuruluşlar şunlardır:

The Academic Relations of Uludağ University

BULGARIA

- Higher Medical Institute, Plovdiv
- Higher Inst. of Zootecnic & Veterinary, Trachia
- Varna Medical Faculty, Varna
- Agriculture University, Plovdiv

GERMANY

- Siegen University
- Bonn University
- Justus-Liebig University, Giessen

GERMANY

- Dusseldorf University*

FINLAND

- University of Oulu*

SWITZERLAND

- Institute of Allergy and Asthma

BELARUS

- Institute of Modern Knowledge, Minsk

¹ Uludağ Üniversitesi Rektörlüğünün 05. 01. 1999 tarih ve 020/147 sayılı yazıları.

* İşaretli üniversiteler ile görüşmelerin sürdürüldüğü belirtilmektedir.

OZBEKHISTAN

- Fergana University

TADJIKHISTAN

- Tadjik State Pedagogical University

KAZAKHISTAN

- Kainar University

AUSTRALIA

- Murdoch University, Perth*

INDIA

- Rampur Raza Library, New Delhi*

ISRAIL

- Volcani Agriculture Research Center, Bet-Dagan

NORTHERN CYPRUS

- Near East University

HUNGARY

- University of Horticulture and Food Industry*

AUSTRIA

- Innsbruck University*

ENGLAND

- Birmingham University*

FRANCE

- Paris Nord University

USA

- Mednet University*

USA

- Nebraska University
- Harvard University

Eğitim Fakóltesi Dekanlığı 15. 01. 1999 tarih ve 020/268 sayılı yazı ile bu bilgileri Bölüm Başkanlıklarına iletmiştir. Konu, Müzik Eğitimi Ana

Bilim Dalı Akademik Kurulu'nda değerlendirilmiş, bu listede yer almamasına karşın Bulgaristan / Plovdiv Müzik ve Dans Akademisi ile bilimsel-sanatsal işbirliği yapılmasının önerilmesi kararlaştırılmış, Dekan Prof. Dr. Ali ÖZÇELEBİ, Doç. İsmail BOZKAYA ve Öğ. Gör. Nilüfer YILMAZ'dan oluşan grubun bu işbirliğini gerçekleştirme kararı benimsenmiştir.

Plovdiv Müzik ve Dans Akademisi'nin Güzel Sanatlar Liseleri üzerine Lisans düzeyinde Müzik Öğretmenliği eğitimi veriyor olması, Anabilim Dalı Öğretim Görevlisi Nilüfer YILMAZ'ın bu akademide iki yıl öğrenim gördükten sonra 1989 yılında meydana gelen sosyal olaylar sonucu Türkiye'ye gelip öğrenimini 3. yıldan başlayarak U.Ü. Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü'nde sürdürmesi ve buradan mezun olması, bu işbirliğini anlam yönünden çok güçlendirmiş ve kolaylaştırmıştır.

Amaç, benzer eğitim veren iki kurum arasında iletişim kurmak, bilimsel ve sanatsal işbirliği etkinliklerinin olabirliğini araştırmak, olabilecekleri belirlemek, işbirliği ve devamlılığı olan bir işbirliği ortamı yaratarak öğrencilerin ve öğretim elemanlarının bilimsel, sanatsal ve akademik gelişmelerine katkı sağlamaktır.

Üç kişilik grup 22 Şubat 2000 tarihinde hareket etmiş ve 23 Şubat 2000 Çarşamba günü saat 11.00'de, önceden kararlaştırdığı gibi Plovdiv Müzik ve Dans Akademisi Rektörlüğü'nün verdiği randevuda hazır bulunmuştur. Karşılıklı tanışma ve bilgi alışverişinden sonra çalışma programı belirlenerek uygulamaya konmuştur.

Bu doğrultuda yapılan çalışmaların sırası ve düzeni şöyledir:

1. Değişik düzeylerde Lisans ve Yüksek Lisans dersleri izlenerek, öğretme ortamları ve öğrencilerin bilimsel-sanatsal düzeyleri gözlemlendi. Bu dersler şunlardır:

Kulak Eğitimi ve Solfej (iki ayrı ders izlendi)

Polifoni

Piyano (iki ayrı ders izlendi)

Keman

Kompozisyon (Yüksek Lisans)

Halk Müziği

Koro

Çocuk Korusu (Kentin değişik okullarından gelen 11-17 yaş gurubu 60 kız öğrenciden oluşmaktadır. Çalışma gece saat 19. 00 'da yapıldı)

Şan (Yüksek Lisans)

2. Akademide yapılan sanatsal etkinlikler gözlemlendi. Bunlar:

a. Akademinin konser salonunda Rus piyanistin romantik müzik içerikli verdiği resital.

b. Akademi Şan öğretim elemanının sunduğu küçük dinleti.

3. Akademinin mekan olarak varlığı ve yerleşimi gözlemlendi.

Ders yapılan binalar

Derslikler

Kütüphane

Konser Salonu

Kayıt Stüdyosu

Müzik dinleme odası

Kitap, CD, nota satış yeri

Öğrenci Lokali

Öğretim üyelerine hizmet veren sosyal tesisler

4. Lisans, Lisansüstü, özel sınıflar için düzenlenen öğretim programları incelendi.
5. İki kurum arasında gerçekleştirilebilecek bilimsel ve sanatsal işbirliği olanakları araştırıldı, tartışıldı, planlandı.
6. Nota, CD, kitap gibi öğretim materyalleri araştırıldı.
7. Kentin, Devlet Güzel Sanatlar Galerisi, Etnografya Müzesi, Manastır ve UNESCO tarafından koruma altına alındığı belirtilen, mimari özellik taşıyan yapıları ile tarihi ve kültürel mekanları gezildi.
8. Türkiye Plovdiv Başkonsolosluğu ziyaret edildi.

Bu bilgilerin ışığında;

PLOVDIV MÜZİK VE DANS AKADEMİSİ: Akademi 1964 yılında kurulmuştur, 36 yıllık bilimsel ve sanatsal birikime sahiptir. Rektör ve iki yardımcısı tarafından yönetilmektedir.

Dört ayrı binada eğitim yapılmaktadır. Bunlardan yönetim biriminin de bulunduğu ana binanın tüm birimleri ile birlikte, müzik binası olarak yapıldığı görülmektedir. Konser salonu, kütüphane, kayıt stüdyosu gibi temel mekanlar da bu binadadır ve zemin ahşap parke ile kaplıdır. Binalardan birisi Sultan Abdülaziz tarafından yaptırılmıştır ve duvarında bunu belirten Osmanlıca-Bulgarca açıklamalar bulunmaktadır. Üçüncü bina da tarihi özellikler taşımakta, dördüncü bina ise başka bir fakülteye ait olup bir bölümünden yararlanılmaktadır.

Öğretim elemanı sayısı 100 kadrolu, 100 sözleşmeli olmak üzere 200 dolayındadır. Sözleşmeli öğretim elemanlarının bir bölümü Sofya'dan derse gelip gitmektedirler.

Akademinin 1000 öğrencisi vardır ve tüm öğrenciler Güzel Sanatlar Lisesi çıkışlıdır. Her düzeydeki programlarına yabancı öğrenci de kabul etmektedirler. Nitekim o sırada, ülkelerinde sanat eğitimi düzeyi henüz doyurucu olmadığı için 10 Yunan öğrencinin kayıt yaptırmakta olduğu söylenildi.

Öğrenciler için küçük de olsa temiz, iyi düzenlenmiş bir lokal bulunmaktadır.

Akademi, mezunlarına Müzik Öğretmenliği diploması vermektedir. Ancak ayrıca sınavla aldığı “özel sınıflar”ın mezunları sanatçı olmaktadır. Programlarında Halk Müziği, Halk Dansları ve yeni açılan Klasik Bale de yer almaktadır. Resim Bölümü açılması için hazırlıkların sürdürüldüğü söylendi.

Lisans eğitiminin yanında Yüksek Lisans ve Doktora eğitimi de verilmektedir. Ülkenin “Akreditasyon” a girmiş tek müzik kurumu oldukları ve bunun onurunu taşıdıkları ifade edildi.

Eğitim ve Öğretim ortamında özellikle piyanoların çokluğu dikkat çekicidir. 1000 öğrencinin eğitiminde kullanılan 100 piyanoları vardır. Bunların bir bölümü kuyruklu piyanodur. Blüthner, Bösendorfer vb. gibi önemli markaların varlığı gözlemlendi. Konser salonunda iki kuyruklu (tam kuyruk Bösendorfer), iki konsol, dört piyano bulunmaktadır. Kimi sınıflarında da iki-üç piyano vardır. Piyanoların bakım, onarım ve akordunu yapan elemanları bulunmaktadır.

Akademinin bir kayıt stüdyosu, bir de müzik dinleme odası vardır. Müzik dinleme odasındaki ses düzeninin sınıflar ile de bağlantılı olduğu söylendi. Teknolojisi eski gibi görünmekle birlikte, özellikle öğrencilerin, çalıştıkları-seslendirdikleri eserlerin örnek icralarını müzik dinleme odasında dinleyebilmeleri kuşkusuz çok yararlı bir yöntemdir.

Kütüphaneleri iyi düzenlenmiş ve kapsamlıdır. Mekan olarak küçük ve sıkışık olmakla birlikte 65. 000 (altmışbeş bin) kitap ve nota olduğu görüldü. Öğrenciler çalıştıkları eserleri alıp, işleri bitince geri vermektedirler. Sağlıklı işleyen bir mekan olarak gözlemlendi.

250-300 izleyici kapasiteli bir konser salonları bulunmaktadır. Sahnede iki adet tam boy Bösendorfer marka kuyruklu piyanoları var. İki de konsol piyanonun varlığı eklendiğinde konser salonunun çok kullanışlı olduğu söylenebilir. Mefruşat olarak donanımı çok rahat görünmemekle birlikte iyi ve kaliteli müziğin bu eksiklikleri örttüğü düşünülebilir.

Yine Akademinin hemen önündeki yamaçta yer alan antik tiyatronun da konser etkinlikleri için mekan olarak kullanıldığı ifade edildi.

Akademiye çok yakın bir yerde, Bilim Adamları Derneği tarafından işletilen, tarihi bir konağın donatılmasıyla düzenlenmiş, öğretim elemanlarının yararlanabileceği sosyal tesisleri var.

SONUÇ

Akademide yapılan çalışma sonucunda iki kurum arasında geniş ve kapsamlı bir işbirliği yapılabileceği görülmüş, Plovdiv Müzik ve Dans Aka-

demisi'nin 35 yılı aşkın birikimiyle, düzeyli sanat eğitimiyle, alanında önemli bir işlevi yerine getirdiği gözlenmiş, bilimsel ve sanatsal işbirliğinin öğrencilere ve öğretim elemanlarına, ayrıca bağımsız sanat olaylarına yönelik olarak düzeyi ve boyutları tartışılmış ve şu etkinliklerin planlanmasında görüş birliğine varılmıştır:

Uygun görülen tarihlerde, Akademi ses ve çalgı eğitimi (öncelikle şan ve gitar) öğretim elemanları bir hafta süreyle, U. Ü. Eğitim Fakültesi GSE Bölümü'nde uygulamalı ortak çalışma yapacaklardır.

Durumu uygun olan Eğitim Fakültesi GSE Bölümü Müzik Eğitimi ABD öğretim elemanları, Lisansüstü eğitimlerini Akademiye yapabileceklerdir.

Ayrıca yine uygun görülen tarihlerde kimi öğretim elemanları, akademiye bir ay süreyle bulunarak alanları ile ilgili çalışmaları-gelişmeleri gözleyebileceklerdir.

Akademi korusu U.Ü. Öğrenci Şenliği kapsamında konser vermek üzere Mayıs ayının ilk yarısında Bursa'ya davet edilecektir.

Akademi öğretim üyeleri Bursa'da resital verebileceklerdir. Bu kapsamda ilk olarak Rektör ve eşi Haziran ayı sonunda bir resital vermek üzere Bursa'ya davet edileceklerdir.

Piyanolarımızın bakım, onarım ve akordu için yetiştirilmek üzere bir piyano öğretim elemanımız bir yarıyıl süreyle Plovdiv'e gönderilecektir.

Bulgaristan kökenli olup iyi derecede Bulgarca bilen kimi öğrencilerimizin, konuk öğrenci olarak bir yıl ya da yarıyıl süre ile Akademi'de öğrenim görmeleri sağlanacaktır.

Nitekim bu doğrultuda ilk uygulama olarak Plovdiv Müzik ve Dans Akademisi Halk Müziği Korusu'nun Rektörlüğümüz tarafından davet edilmesi, zengin, ilginç ve değerli örneklerden oluşan dağarı ile, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Başkanlığı tarafından düzenlenen "3. Bin Yılın Eşiğinde Müzik Öğretmeni Yetiştirme Anlayışımız" konulu sempozyum kapsamında 25 Mayıs 2000 Perşembe günü saat 20.30'da Bursa Devlet Tiyatrosu salonunda konser vermesi sağlanmıştır.

36 kız öğrenciden oluşan koro ile birlikte Rektör Prof. Anastas SLAVCHEV, Rektör Yardımcısı ve Çocuk Korusu Şefi Bayan Prof. Margarita DELIRADEVA, Koro Şefi Bayan Prof. SPASOVA ve Doç. İlia KOZHOUHAROV Uludağ Üniversitesi'ni ziyaret etmişlerdir.

Plovdiv'de kalınan süre içinde Türkiye'nin Plovdiv Başkonsolosu Uğur ARİNER ve Atase Gülcan BAKI gruba yakın ilgi göstermiş ve çalışmalarına katkı sağlamışlardır.

Bilimsel ve sanatsal işbirliği inceleme-araştırma çalışması sonuçları, 09. 03. 2000 tarihli Doç. İsmail BOZKAYA ve Öğretim Görevlisi Nilüfer

YILMAZ imzalı ekleri ile birlikte altı sayfalık bir rapor halinde Eğitim Fakültesi Dekanlığı'na sunulmuştur.

Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı ile benzer eğitimi veren Bulgaristan / Plovdiv Müzik ve dans Akademisi arasında kurulan sağlıklı ilişkilerin bilime sanata ve kültüre katkı sağlayacak biçimde gelişerek sürdürülmesi beklenmektedir.